

Hallitusohjelman ja elinkeinoelämän tavoitteiden vertailu

Muistiossa on vertailtu Petteri Orpon hallituksen ohjelmaa elinkeinoelämän ja yrittäjien etujärjestöjen vaalitavoitteisiin. Vertailu on tehty Suomen Yrittäjien, Elinkeinoelämän keskusliiton, Keskuskauppakamarin sekä Teknologiateollisuuden vaalitavoitteista. Vertailusta käy ilmi, että suurin osa hallitusohjelman työelämää, työmarkkinoita ja ansiosidonnaista työttömyysetuutta koskevista kirjauksista löytyvät elinkeinoelämän ja yrittäjien etujärjestöjen vaalitavoitteista lähes sellaisenaan. Vertailun perusteella voidaan todeta, että hallituksen ajamat tavoitteet ovat hyvin selvästi elinkeinoelämän intressien mukaisia. Niin etujärjestöjen kirjauksilla kuin hallitusohjelman työelämää koskevilla kirjauksilla suomalaista työelämää muutettaisiin voimakkaasti työnantajien etujen mukaiseen suuntaan. Muistiossa käytetyt lähteet löytyvät dokumentin lopusta.

Hallitusohjelmakirjaus	Elinkeinoelämän tavoite
Työrauhan parantaminen Pohjoismaisen käytännön mukaisesti poliittisen työtaisteluoikeuden käyttöä rajoitetaan enintään yhden vuorokauden mittaisiin mielenilmaisuihin. Hallitus muuttaa lainsäädäntöä niin, että tukityötaistelut asetetaan suhteellisuusarvioinnin ja työriitalain mukaisen ilmoitusvelvollisuuden kohteeksi. Jatkossa laillisia tukityötaisteluita ovat ne, jotka ovat kohtuullisia suhteessa tavoitteisiin ja joiden vaikutukset kohdistuvat vain työriidan osapuoliin. Laittomasta työtaistelusta tuomittavan hyvityssakon tasoa korotetaan ja sakon ylärajaksi säädetään 150 000 euroa ja alarajaksi 10 000 euroa. Työtuomioistuimen laittomaksi työtaisteluksi tuomitseman lakon jatkamisesta säädetään työntekijälle 200 euron seuraamusmaksu laittomaksi tuomittuun työtaisteluun osallistumisesta.	Kohtuuttomat, työriidan kannalta ulkopuolisia yrityksiä vastaan suunnatut tukilakot on kiellettävä, demokraattista päätöksentekoa vastaan suunnattuja poliittisia lakkoja on oleellisesti rajattava samaan tapaan kuin muissa Pohjoismaissa sekä seurauksia laittomista lakoista on kiristettävä. <i>Lähde: Elinkeinoelämän yhteiset tavoitteet</i>

Paikallisen sopimisen lisääminen Hallitus uudistaa lainsäädäntöä yritystasolla tapahtuvan paikallisen sopimisen mahdollisuuksien lisäämiseksi. Hallituksen tahtotila on, että paikallinen sopiminen on yhdenvertaisesti mahdollista kaikissa yrityksissä riippumatta siitä, kuuluuko yritys työnantajaliittoon tai millainen työntekijöiden edustusjärjestelmä yrityksessä on. Hallitus laajentaa paikallisen sopimisen edellytyksiä poistamalla työlainsäädännöstä järjestäytymättömiä, yleissitovaa työehtosopimusta noudattavia yrityksiä koskevat paikallisen sopimisen kiellot.

Työlainsäädäntöä muutetaan niin, että myös yrityksen kanssa tehdyllä työehtosopimuksella voidaan sopia poiketa samoista työlainsäädännön säännöksistä, joista poikkeaminen on nyt mahdollista vain valtakunnallisella työehtosopimuksella. Paikallinen sopiminen mahdollistetaan yritystasolla niin, että sopijana voi olla luottamusmies, luottamusvaltuutettu, muu henkilöstön valitsema edustaja tai koko henkilöstö. Luottamusvaltuutetun ja muun määrääjäksi valitun henkilöstön edustajan suoja säädetään lailla samalle tasolle, kun se tällä hetkellä on laissa säädetty luottamusmiehelle. Tehtäviin valittujen henkilöiden mahdollisuus koulutukseen ja riittävään tiedonsaantiin varmistetaan.

Sopimisen pitää olla mahdollista kaikissa yrityksissä; myös sellaisissa, jotka eivät ole työehtosopimuksen piirissä. Nykyisin toisin sopiminen on yleensä mahdollista vain valtakunnallisella työehtosopimuksella. Rajaus pitää muuttaa niin, että myös yrityskohtaisesti työehtosopimuksella.

On mahdollistettava se, että työpaikan osapuolet voivat kaikissa yrityksissä halutessaan sopia myös työehtosopimuksesta poikkeavista palkkaus- ja työaikajärjestelyistä.

On poistettava kaikki laissa olevat järjestäytymättömiä, yleissitovaa työehtosopimusta noudattavia yrityksiä koskevat sopimisen kiellot.

On varmistettava, että paikallinen sopiminen on mahdollista yrityksissä riippumatta siitä, kuuluuko yritys työnantajaliittoon, tai millainen työntekijöiden edustusjärjestelmä yrityksessä on.

Sopimisen on siten oltava mahdollista myös yrityksissä, joissa ei ole luottamusmiestä.

Lähde: Elinkeinoelämän yhteiset tavoitteet

Määräaikaiset työsopimukset Työsopimuslain nykyistä sääntelyä määräaikaisesta työsopimuksesta muutetaan siten, että jatkossa työsopimus olisi mahdollista tehdä määräaikaisena myös ilman erityistä perustetta vuodeksi. Samalla lainsäädännössä varmistetaan, ettei muutos lisää työsopimusten perusteetonta ketjuttamista.	Mahdollistetaan määräaikaiset työsopimukset ilman erityistä perustetta. <i>Lähde: EK:n vaalitavoitteet</i>
Lomautusilmoitusajat Työsopimuslain vaatimus lomautusilmoitusajasta lyhennetään seitsemään päivään ja tätä voidaan noudattaa työehtosopimuksen määräyksistä riippumatta. Yt-laki Hallitus nostaa yhteistoimintalain soveltamisalan EU-säännösten mahdollistamalle tasolle, 50 työntekijää säännöllisesti työllistäviin yrityksiin ja yhteisöihin. Yhteistoimintalain vaatimuksia muutosneuvottelujen vähimmäisajoista lyhennetään puolella.	Yhteistoimintalain vaatimia neuvotteluaikoja tulee lyhentää kriisiselviytymisen edistämiseksi. Lyhennetään lomautusilmoitusaikoja. Reagointikykyä tulee parantaa lyhentämällä yhteistoimintalain vähimmäisneuvotteluaikoja ja työsopimuslain lomautusilmoitusaikaa sekä mahdollistamalla vuosilomien hyödyntäminen lomautusten ja irtisanomisten sijasta myös muulloin kuin vuosilomalain tarkoittamana lomakautena. <i>Lähde: Teknologiateollisuuden vaalitavoitteet</i> Toteutetaan yhteistoimintalain uudistus, joka yksinkertaistaa yhteistoimintamenettelyä, vähentää lain monimutkaisia sekä tulkinnanvaraisia muutosäännöksiä ja kohtuullistaa niiden rikkomista koskevia kohtuuttomia seuraamuksia. Nostetaan yhteistoimintalain soveltamisraja 50 työntekijään. <i>Lähde: Suomen Yrittäjien vaalitavoitteet</i>

Sairaussakko Sairausajan palkkaa muutetaan siten, että ensimmäinen sairauspoissaolopäivä on omavastuupäivä, jolta työnantajalla ei ole velvollisuutta maksaa palkkaa, ellei työehtotai työsopimuksessa ole toisin sovittu. Omavastuupäivää ei sovellettaisi viiden vuorokauden tai sitä pidempiin sairauslomiin, eikä silloin kun työkyvyttömyys johtuu työtapaturmasta tai ammattitaudista.	Suomen Yrittäjien vaalitavoite <i>Lähde: Suomen Yrittäjien johtaja Janne Makkulan haastattelu, Taloussanomat 21.6.2023</i>
Irtisanomissuoja Henkilöön liittyvän irtisanomisperusteen sääntelyä muutetaan niin, että työsopimuksen päättämiseen riittäisi jatkossa asiallinen syy.	Henkilöön liittyvän irtisanomisperusteen sääntelyä muutetaan niin, että sopimuksen päättämiseen riittäisi asiallinen syy tai hyväksyttävä peruste. <i>Lähde: Suomen Yrittäjien vaalitavoitteet</i>
Takaisinottovelvoite Työsopimuslakiin perustuva työntekijän takaisinottovelvollisuus poistetaan alle 50 henkeä säännöllisesti työllistävissä yrityksissä ja yhteisöissä, ja tätä säädöstä voidaan noudattaa työehtosopimuksen määräyksestä riippumatta.	Uudistetaan työsopimuslakia siten, että takaisinottovelvollisuudesta luovutaan. <i>Lähde: Suomen Yrittäjien vaalitavoitteet</i>

Sosiaaliturvan heikennykset

Ansiosidonnaisen työttömyysturvan työssäoloehto pidennetään 12 kuukauteen.

Työssäoloehto ei kartu palkkatuetusta työstä.

Ansioturvan tasoa porrastetaan nykytasosta siten, että kahdeksan työttömyysviikon jälkeen tuki laskee 80 % tasolle alkuperäisestä ja 34 viikon jälkeen 75 %

Ostavastuupäivät palautetaan viidestä seitsemään.

Työttömyysturvan ikäsidonnaisista poikkeussäännöistä luovutaan. Työnteon kannustimien parantamiseksi työttömyysturvan lapsikorotukset poistetaan, mikä uudelleen kohdennetaan lapsiperheille. Työttömiä kannustetaan kokopäivätyöhön poistamalla työttömyysturvan suojaosat ja uudistuksen vaikutuksia seurataan.

Palautetaan työssäolo- ja paluuehto 12 kuukauteen.

Porrastetaan työttömyyspäivärahan enimmäiskesto työuran pituuden perustella siten, että kuuden kuukauden työssäoloehdon täyttämällä enimmäiskesto on 100 päivää ja jokainen työssäoloehto kerryttävä lisäkuukausi pidentää sitä 20 päivällä siihen saakka, kun enimmäiskesto on 400 päivää.

Palautetaan omavastuu-aika seitsemään päivään ja lomakorvauksen jaksotus.

Tarkistetaan työttömyysturvaetuuksia työllisyyttä vahvistavasti.

Lähde: Elinkeinoelämän hallitusohjelmataavoitteet

Lähteet:

Petteri Orpon hallituksen ohjelma: <https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#/>

Elinkeinoelämän yhteiset hallitusohjelmataavoitteet: <https://kauppakamari.fi/wp-content/uploads/2023/02/Elinkeinoelaman-hallitusohjelmataavoitteet-2023.pdf>

Elinkeinoelämän keskusliiton vaalitavoitteet: <https://ek.fi/vaalit2023/tyo-ensin-turvataan-osaava-tyovoima/>

Suomen Yrittäjien vaalitavoitteet: https://me.yrittajat.fi/vaalit/wp-content/uploads/sites/56/2023/01/sy_eduskuntavaaliohjelma_2023.pdf

Teknologiateollisuuden vaalitavoitteet: <https://teknologiateollisuus.fi/fi/vaikutamme/viestimme-paattajille/teknologiateollisuuden-viestit-eduskuntavaaleihin-2023>

Taloussanomien uutinen ensimmäisen sairauslomapäivän palkattomuudesta, Janne Makkulan haastattelu: <https://www.is.fi/taloussanommat/art-2000009667855.html>

